

Kom Videla - kom Vadela
Valdemar Nyman

Kom Videla - kom Vadela
Valdemar Nyman

Redigeringi: Perander/Isa Hällström
Omslag, vinjetter: Isa Hällström Eriksson
Foto: Daniel Eriksson
© Valdemar Nyman
ISBN 952-90-5696-6
Mariehamns Tryckeri Ab 1994

Kom Videla — kom Vadela, klöv om klöv

Introduktion	13
Som det alltid har varit - ?	15
Som det är - ?	25
Som det blir - ?	37
Awikare: - knäppbaggar, fjädervallar, bastardsvärmare -	45
Kerkunnos	47
Dansande Derwisch	48
Fidrildi - Fjädervall.....	54
Rosenbad.....	56
Sökande liv i minen.....	58
Karmasovar vi alla	59
Emanuel Swedenborgs påsk Anno 1744	62
Ludus Latrunculorum	79
Alltid en Svipdag.....	81
Mesopotamien.....	83
Läkedomsberget	94
Barnet.....	98
Ludus Latrunculorum.....	100
Coda.....	115

En gränslös diktare

Ett Åland utan Valdemar Nyman kan knappast tänkas.

Så starkt har denne österbottniske invandrare satt sin prägel på den övärld som han för mer än sextio år sedan tog till sitt hjärta. Som kulturell impulsgivare har han varit outtröttlig: landskapsskildringarna och alla de historiska verken har kombinerats med en nyfiken jakt på begåvningar, där *Joel Pettersson* i sin postuma glans blev det verkliga fyndet. Flera generationer av åländska intellektuella har i Nyman mött och inspirerats av en kulturell vidsyn som förenar hembygden med världsomspännande gränslöshet, örnenas flykt med nyckelpigans vandring längs grässtrået.

Men den officiella bilden av Nyman har sina brister. Risken är att hans eget skönlitterära författarskap tvingas leva ett skuggliv. Om han som skildrare av det specifikt åländska är en spirituell popularisator, ett fyrverkeri av fantasi och känsla, är han som diktare långtifrån någon hemvävd folkskald. I själva verket var Nyman i sina tidiga, skandalöst snävt bedömda romaner en avancerad litterär pionjär som skapade en högst personlig ordkonst samtidigt som han fångade uppdrag hos portalfigurer i modern prosa som *Eyvind Johnson*, *Marcel Proust* och *James Joyce*. Detta i förening med en djup förankring i antikens och Bibelns begreppsvärld.

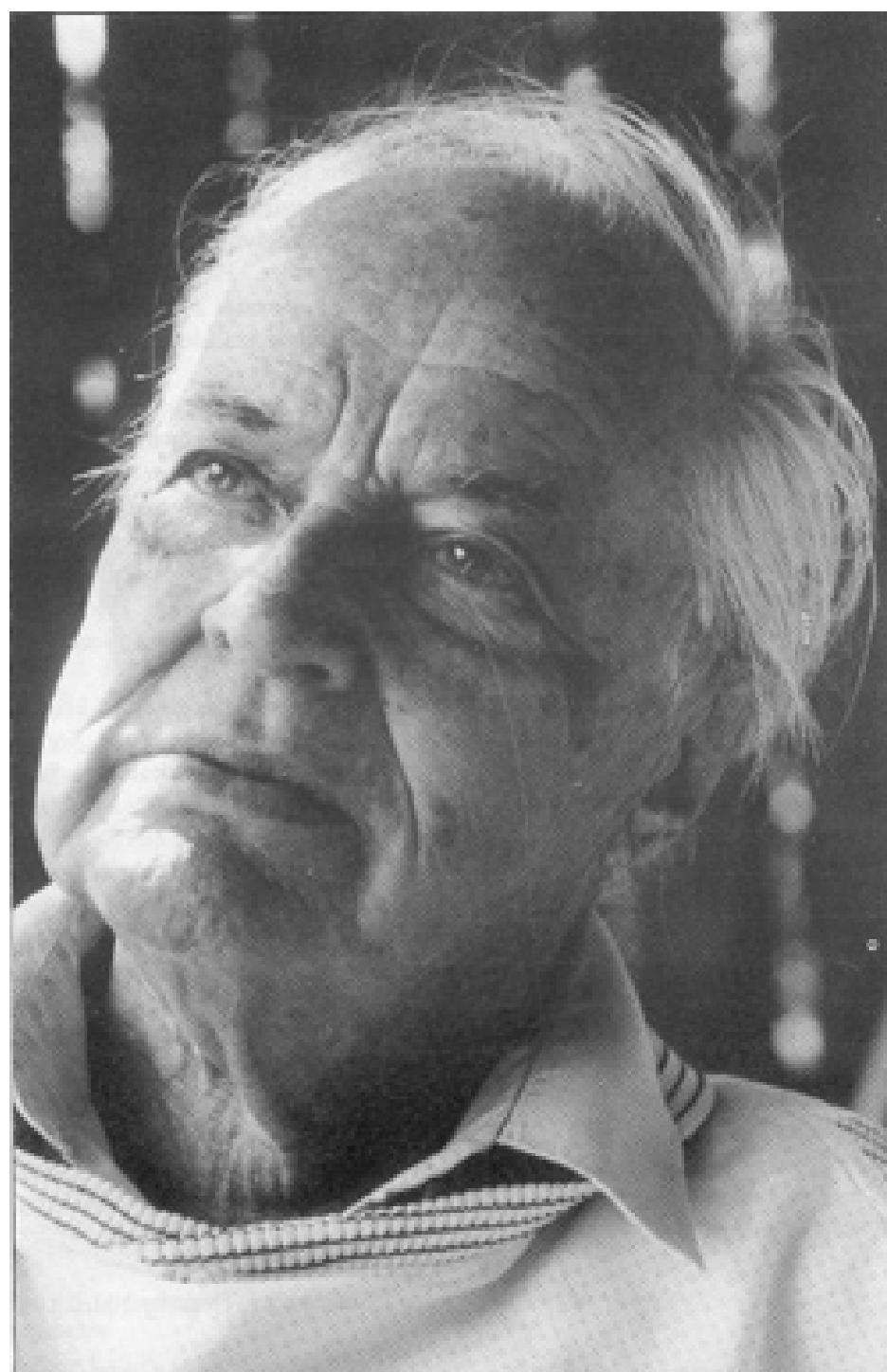
Åren kring 1950 ger Nyman ut några böcker som borde vara klassiker men som inte ens professionella litteraturvetare i dag tycks känna till. För mig är *Broder Kilian* (1947) det verkliga mästerverket, en poetiskt-dramatisk berättelse som med det medeltida klostret på Kökar som centrum för handlingen låter texten utmynna i ett existentiellt partitur för läsaren att återskapa inom sig. Allt talar: människor, konstverk, plankor, stenar och blommor. *Broder Kilian* är Höga visan på åländska.

Den här betvingande fantasikraften återfinns också i *Margareta Jönsdotter till Bastö* (1950) och *Den stora flykten* (1953), rikt strukturerade romaner som med avstamp i historien beskriver ett evigt nu där människor brottas med de stora livsfrågorna. Och som en vacker syntes framstår 70-talsromanerna om *Osmund Kåreson*, utformade som en havsglittrande fresk där man följer den skönhetstörstande människans väg mellan seger och förlust med kärleken som ledstjärna.

Jag tror på en framtida renässans för Valdemar Nyman som diktare och magisk ordkonstnär, långt bortom de åländska gränser som han själv alltid varit så mån om att överskrida.

Skansbacka, Degerby i juni 1994

Gustaf Widén

Introduktion

Med envist fasthållande vid vår tidigare uppläggning i *Thul i Thule* av en till synes omöjlig musikalisk mångfald upprepar vi oss. Vi vågar även räkna med en livsförnyande retusch.

Nu heter utgångspunkten *Kom Videla - kom Vadela* - . Den är tagen efter ett urtida åländskt lockrop på korna - de heliga korna - av magisk kraft. Det smäller också lika högt som *Thul i Thule*, och båda visar i vilken riktning jag ville all diktning skulle gå. Här är ordkombinationer som öser ur källorna, går till urkon *Audumbla* som all teknokrati och cerebral ordbehandlarmani till trots alltjämt låter mjölka sig — av den som vill *Livet* framom *Formen*.

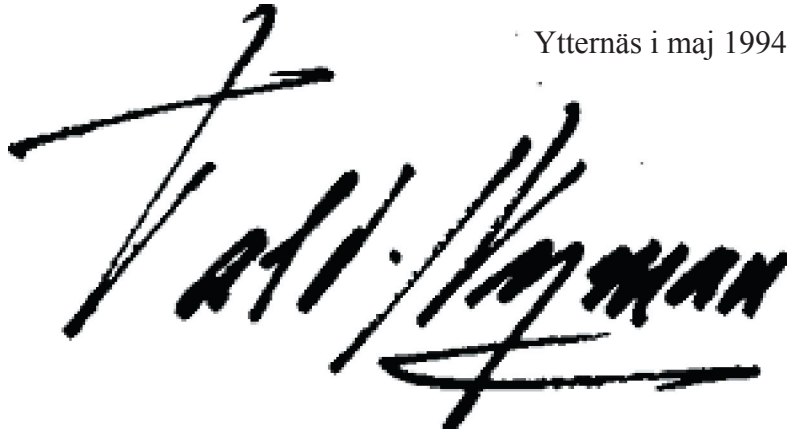
Min avsikt var först att ta in en del ”tablådikter” här. Det gällde ju att på ett ställe samla ett långt livs både rimsmideri och teaterdamm. Som exempel på ”tablådikter” — ofta långa — kan hänvisas till Lucia-tablåer, Glasmålningen i Finströms kyrka, Röda Kors-festföreställningen med *Segern vid Solferino* — det mesta publicerat i de många årgångarna av St. Olof. I längden tycktes det mig dock bli lite tradigt som läsnöje. Den breda epiken blev sömngivande. Min natur krävde friare spelrum. Mer okontrollerad lek. Det återstod blott att inventera lådor och bruna kuvert med utkast, tyvärr för det mesta odaterade. Så vaskades fram mytiska dikter, naturintryck, suckar om Kärleken och Döden. De båda sistnämnda ämnena är ju tidlösa, och vad kärleken vidkommer behöver man inte grubbla över vem som döljer sig bakom. Som det i fråga om Döden ändå gäller enbart mig, gäller det i Kärleken till avgörande del den älskande, inte den älskade. - En och annan tankedik i mer filosofisk mening pockade på att få vara med. Av sig självt blev det så en fortsättning på *Thul i Thule*. Lugnast så.

Lugnet kanske behövs för att smälta den sista långa spekulationsdikten här - *Ludus Latrunculorum*. Också här är det fråga om bearbetning och utvidgning av motiv som länge sysselsatt mig. Redan 1956 hade jag en sångfestfanfar vid Kas-telholm om *Svipdag* (se tidn. Åland). Tre år senare hade jag en Sång till de unga - *Hyperboreisk Apollon* — i Ålands ungdomsförbunds 50-års jubileumsskrift. Båda är grundade i studier i grekisk mytologi och Eddan — ett livslångt intresse. Fördjupat studium, mera livserfarenhet och Ålandskänedom har vidgat bilden. Det mesta är ju ”skarvat”, men bakom synpunkterna på det historiska skeendet döljer sig noter och anmärkningar i anlitade undersökningar (t.ex. Beowulf-utgåvor och folkviseforskning).

Det lyriskt-episka greppet tillät inte vidlyftigare förklaringar. Huvudintresset har varit att visa på det ensidigt maskulina misslyckande — Dårarnas spel — , Samhällsbyggande! och barnets och *Kvinnans/Modems* företräde i deras förmåga att uppleva och hjälpa *Helheten, Undret* i tillvaron. Det kan inte framhävas nog kraftigt.

Med varmt tack till *Valdemarsällskapet* och särskilt till *Isa Hällström, Pia Perander* ävensom till min sekreterare *Sirkka-Liisa Westergård*, som alla hjälpt till med publiceringen.

Ytternäs i maj 1994

A handwritten signature in black ink, reading "Matti Nyman". The signature is written in a cursive, somewhat stylized script. The first name "Matti" is written in a larger, more prominent hand, while "Nyman" is written in a smaller, more compact hand. The signature is positioned in the lower right quadrant of the page.

Som det alltid
har varit - ?

Savgrön lund
av julinattens
röda månfrukt.

Dimman håller andan.

Strandbetets märr
speglar stirrögt
sältingsmarens brudborste.

Dimman håller andan.

Pan är på väg.

Naken, doftbedövad
flyter han ned i älggräsfraggan
mot blank vik.

Dimman håller andan.

Brudborsten står stilla.
Färg glider in i väntande färg,
grönt i svart, violett i svart.
Från ävjedoft blandas med
sötfrån ungmansdoft.

*

Lockrop i dunklet
bärs på hedna natt —
fjärilsvingar: — Kom
Videla - kom Vadela —
— kom Långspena, — kom.

— Kom Ludela - kom Gladela
—

— Kom Gullspena — kom —
— Koom — koom.

I vårens skog
— hepaticablå —
Ungbjörkstammars
silvriga orgelpipor
strimmar sjöutsikten —
Faunen hutterdansar
förlorad i saknad:
” — Var är den vän — ”?

Bockfoten hejdas.
Näverskållelikt
rådjurskranium
i örnbräknets forna
glänser.

Framtidens spegel
varligt lyfts närmare
ögats sanningskälla.

Tandraden tycks le.
Bågiga hornen lekpuffas

Faunen ler samförstånd
i sorg bortom livet.
Viss om, att än en gång
i vårblåst skog
ung råbock
honom hoppar i möte
på hepaticablå höjder.

*

Gudarna avundades Narcissos
hans skönhet. Gjorde honom till myt
buren på vågor av Echos fåfänga trånad

Profanum vulgus hörde ekot. Såg
det veka anletet böjt över svarta vattnet.
Nådde inte in till undret i hans ögons
andakt. Nöjde sig med att surögt
skriva avhandlingar om narcissism.

Poeterna fick tag i honom. Lyckades inte
med verklighetsord förmedla skimret av
en ängels kind. Den heliga gravdoften.

En gossesjäl fanns — finns alltid. I oanfrätt
innerlighet lyfte han upp Narcissens öga
mot levande Gud. Ett evighetsögonblick
såg han sig själv i blomman — Guds lyckliga
självbespegling. Fick kraft att leva
i återglansen.

När Guden söker upp dig
är du oanträffbar
När Guden ser på dig
sluter du ögonen.

När Guden vill kyssa dig
knäpper du till
slungar dig upp i tomheten
där kyssen inte når dig.

Knäppbagge.
Lyckligt knäpp!

År går. Alltmer olycklig
du lever knäppt
om du fattigdom

Våg dör i sällhetsuck mot strand.
Jägarinnan nalkas gröndoftande lund -
där hinden sig gömt

Ve dig, Aktaion - hundarna har vittring.
Alltid finns hundar. Hundar har vittring.

Där Artemis dansar, skjuter blommor ur mark.
Du visste det Aktaion - därför var du här.

Där Artemis dansat, sjunker blommor i mull.
Du vet inte mer därav, Aktion. Hundarna har
vittring.

Mull suger blod. Artemis dansar
på månskärans egg.
Natten drar bort över lunden.

*

På morgonen kom jag
till Fågeln's berg.
Getterna bräkte.
Vallhunden visste
vart han skulle gå
att se efter sin egendom.

Till Lejonslätten steg jag ned
att lära dig kasta spjut
i Morgonens veka liv.

Du mödade dig manligen –
missade, försökte om igen att
bli mig lik.

Helios skrattade gäckande
i dina spända ögon.
– Ingen skam att en efeb
gråter av stolthet.

Nu är du mig likare än likt.
Vi är döda båda.

*

Selene, följd av Plejadernas
lekande sju gossar dyker
under horisontens våglinje.

Polstjärnan lik ovan mörkblå
rymdens tält
i midnatt vakar jag ensam.

En stjärna faller.
Jag är nog ingen Sappho

*

Som det är - ?

Allt öga var
— Veronika—

Vart tog himlen vägen?
Gräset? Stigen? Sjön
som glittrade?

— Veronika—

Allt öga blott
— Veronika blått —
ditt väsen mig förbjöd
den sommarn blomman bryta.

Vintern kom
— Veronika — Veronika —
allt som var kvar
svetteduken var.

*

Läppar kan ljuga
stjärnfall av ord
noga aktande att lämna
minsta verklighetsstrimma
efter sig.

Ljög du? - Ljög jag?

*

Tro inte stjärnorna om
hjärtat inte vet
de inre stjärnavstånden.

Den som behärskar
himlarna inom sig
behärskas av deras himmelsgoda.

Den som känt rysningen
av universums död i eget bröst
vet soluppgångens under.

*

Du behöver inte komma
om du inte vill.

— Jag vill. — Vill själv.

Ditt öga försäkrar.
Din hand försäkrar.

Jag tror dig, för jag vill tro.
Tror. Vill tro.

Du kom inte.

*

Mot bättre vetande
längtar jag till dig
ger dig en stunds skenliv
sannare än våra möten.
Reser en katedral
över våra möten
med målade fönster –
ack, så målade
fönster.

*

Luft kysste luft.
Tomhet smög till tomhet.

Kall vind kom från ditt håll
ljuset i min hand slocknade
min ros kunde inte slå ut
min vinge slokade.

Inte du — inte du gör mig så besviken
mest är det min kärlek. Var den
så obetydlig? Att ingen morgonrodnads rosor
tändes i dig?

*

Du sträckte ut din hand
men var långt ifrån mig.
Du talade till mig, men hörde inte
mitt tysta tal till dig.
Jag inte ditt tysta tal.
Du såg på mig, jag såg inte dig.
Du såg inte djupt nog i mitt inre öga.
Jag inte i ditt.

*

Luft kysste luft.
Tomhet smög till tomhet.

Ändå: bråkdelen av en sekund
var Evighet mellan oss.
Mäktar du på så bräcklig grund
bygga oss en hydda?

*

Änglarna sätter krokben
när deras älsklingar vi nalkas.
Jag vet, jag får ej alltid
som jag vill

*

Barnets sug av modersbrösten
med girigt ljuva läppar
slutar bittert i
avvänjningens beckolja.

*

Och du tiggde och du bad:
Vill du sova i natt hos mig?
- Veronika - Veronika –

- Jag vill.
Jag vill, jag vill.

Jag vill somna i dina ögon.
Jag vill somna vid din kind.
Jag vill andas mitt liv
från dina läppar.

- Inget mer?
- Har du mera att ge?
- Oss väntar den ljuva död.
Jag vill leva min död.
Leva med dig.

*

Jag tappade mina åror
Min båt gled ifrån dig,
där du stod på flodstranden.

Jag drömde –
sent om länge drev jag i land.
Började gå åt ditt håll. Oväntat
mötte jag dig. Sökande mig,
ropande: – Veronika !

Dina armars åror hindrade mig
denna gång att driva ifrån dig.
Min återvändo för alltid
var förankrad i din styrka.

*

Kom. Stanna en stund
min dag har varit tung
mina syner svåra.

Olyckliga gestalter
går i långa led
genom rummet och tiden
i tystnadens språk.

Tala du med ord.
Låt din tystnad vila.
Ge mig en stund bara.
Jag behöver orden. Dina ord
till ny styrka.

*

Nej, man ska inte kasta sig om halsen
på vem som helst. Man blir själv
vem som helst.

Ingen har rätt att plötsligt
stiga in i en annans liv.
Vem är jag att jag skulle
driva ut månglarna
ur ditt tempel?

Du måste få ha dem kvar.

Jag får söka mig ett sidokapell
för helig tystnad.

*

I himlen skall jag ligga
på en röd häll
vid skimrande vatten
du bredvid mig.

Havets blå kläder
har vi strukit av oss.

Sandens lakan har vi försmått
vet bara av varandra
som ljus.

*

Som det blir - ?

Jesus Maria
att du är död
gör det lättare
för mig att dö.

Lycka att i
detta livet redan veta
bortom döden
Gud som människa
mig möter.

Gud är Döden.
Regnet slår mot jorden
piskar upp vattenbubblor
bristande solspeglingar
som barns ögon
när Hans mörker drar in.

Gud är Döden.
Som ett barn dör.

Ett barn lämnar intet
efter sig att ångra.
Barnet bara vilar
i famnen.

Döden är som när ett barn
ska tvätta händerna:
Kroppens vithet kryper upp
i björkstammarnas vithet
glider över i vårmolnens vithet
försvinner än högre upp i
änglarnas vithet — och där
där ser jag, att du har
vita händer!

*

I Icke-land
är Veta Visshet
Tro Skådan
av Härligheten.

I Icke-land
Icke-folket
talar Icke-språk
som icke missförstås.

En av de många är jag
i Icke-land
många i En kärlek.
Syrenklasen
är alltid entydig.

*

Allt som varit är
och det som är
så alltför snart har varit.

Längtans mål ett intet är.
Tomt är till ingen längta.

*

Guds kärlek utan prutmån är
för annan kärlek dålig medlare

Om Helighet Guds Svartsjuka är
hur kan väl svart jag vara!

*

Om Tomheten är Gud
hur blir då eldhav
av vår kärleks gnistor?

*

Alla ting blir enkla
i det klara ljuset
vid det stora vattnet
inför Gud.

Verklighetens hårda
band skall alla lossna.
Dikt och Tro blir syner
när jag dör.

Om jag drömt förmätet
om jag verkat själviskt
trott för blint på undret.

Då jag vet.

*

Med ögon sårade
av vägarnas vassa grus
Tigger jag om balsam
av Dig, o, du som ser
de sargade.

— Ögontröst — Euphrasia
Gör mig i dig skönögd
inför allt mig vederfares.
Renögd inför kärlekens svek.
Låt tystna ropet:
— Veronika — Veronika —

*

Avvikare:
- knäppbagg, fjädervallar,
bastardsvärmare

Kerkunnos

Keltisk gryning.
Åkallansberedd präst sitter
jag naken. Guldblocksbehängd.
I ena handen ringlande orm.
I andra guldtynad halsring.
Hjorthornskrona på hjässan.

I ekskog smattrande bronslur
ekar Gudens namn: *Kerkunnos!*
Kerkunnos/jag! Kerkunnos!

Hinden skyggar för brölet.
Flyr in i blommande slånens Vintergata.
Stöter på människan flyende
— jägaren på flykt från ormens gift —
från den hängdes strypring.
Utsedda offret för gudinnans lust,
Kerkunnos spjutorm.

Blängögd prästgud avväger
ring eller orm? Ormen jag väljer.
Offret åt mig.

Blixtar flätas i hjorthornskronan.
Bronslurar äskande drönar valet,
Prästgudens val mellan lustdöd — dödslust.
Gudavanskligt — Människovanskligt
är valet. Spjutet kan drabba mig själv.

Gud lever farligt.

Dansande Derwisch

Dansa, Derwisch!
Snurran sätts i gång av
shaikhens slag med sin hand
mot min solbrända nacke.
Av slagets andliga kraft
jag vacklar. Höger fots
sökande efter en magnetisk
fästpunkt på jordens skiva
i Maulana Jalaluddin Rumis
balans för nejsägande
till livet blir trevande.

— Snart, snart min virvelrörelses
rätta hastighet jag nått. *Tenuron*,
den vida kjolen slår ut som en
ofantligt vit näckros omkring mig.
— *Desteguhls*, den
långärmade jackans hägervingar
banar mig väg bland myggsvärmar,
kråkflockar, *Sikken*, den bruna filt-
mössans kon, ritar Solens cirkelväg
i molnen ovan Ararat.

*

Dansa Derwisch
— la ilaha — ila — llahu — det finnes
ingen gudom utom Gud allena —

Extatiska dansen zodiakens slöjor
spränger - jungfruns strålvävda mantel,
Drakens damascenhårda fjällpansar,
Vattumannens nät, Tvillingarnas blöjor-
-la ilaha - ila - llahu - ! Hu. Han! Hu Han!

Förbi stjärnorna jag virvlar – som
häxvirvelns löv om hösten slungas de
kring mig i svindlande rymd. Mot Månen
Solen. Förbi det skapades Härlighet
in i den oskapade Skaparens Kärleks
ocean jag färdas, - *La ilaha - ila - llahu — Hu.*

Papegojan med nykläckt förstånd oupphörligt
bekänner: Hu Han, Hu är Han.

*

Stigande — fallande
är dansens möda.
Endast den vet utsikternas skönhet
som bestigit de högsta bergen.
Endast den vet var fiskstimmen går
som själv lagt ut näten i egna djup.

Slaven stirrar sig blind på
sin herres hand som belönar
och slår.

Vännen pejlar djupet av Vännens öga.
Det brustna hjärtat smakar sällhet
som ej änglarna förunnas.

*

Dansa, Derwisch! Tills du faller
i dens armar som ömt i kärleksnöd –
i kärleksdöd dig lyfter –
innan på grymmare vis du
bringats om livet av avund och hat
genom en som intet av gudsdansens
rus inom sig äger –

Dansa jag vill — falla jag vill!
i Guds förbarmarens armar.

Mahmud — Ayaz! Yusuf— Zuleika!

Stjärnor av skönhet tända
för mig i magnolielunden
glimmande av tårar. För kärleks
skull. För huvudlöshets skull,
att drunknad inför Vännen
jag engång må stå. Förnekad
förnekande. Bejakad, bejakande.

Hur blev du, Skönhet
så ofta en Iblis slinga
för sufiernas fågel? För Simurgh
en plåga att bittert dela?

*

Näktergal, i Rosen drunknad
vem kan väl beslå dig med synd?
Rosens eld starkare är än
Iblis' helvetesplågor.

Papegojan med nyväckt förstånd
ej låter dig glömma: Hu - Hu.

*

Dansa, Derwisch! Dansa din död
ditt liv, ditt nu, ditt gångna
ditt kommande!

Den du älskat är död.
Den du nu älskar skall dö.
Dansa hans självvalda
död i dig före döden.
Självs skall du dö.

I alltmer stelnade turer
döden in i din dans sig smyger
Din nakna fot ritar i svett
på stengolvet Guds Namn
- utplånande ditt i sin tur åter
plånat ut av änglarnas namn
att det Heligaste av otacksamhet
ej må trampas av dig.

Kraftlös du vacklar. Tenuron
slaknar. Sikken lutar mot jord.
Rosen flyr från din kind.
Födelsemärket sig gömmer
under tistelfjun. Lockarna
hänger just nu kring Lapis lazuluzuli –
guldbockens hals i forntiden.
— i Ur i Kaldeen.

*

Endast det brustna hjärtat
vet Vännens ljuvhet. Gud
ger oss drömmar om kärlek
att Hans Verklighet vi söke.

Dansa, Derwisch! Vännen
dig väntar – Silverbröst
Stjärnögd Narciss.

Månskärans Sanningsvittne
dig möter i vallmohavets
bräddvita skål.
Bottenlös Gud —

- la - ilaha - ila - llahu

*

Fidrildi – Fjädervall

Fidrildi - Fjädervall
vingelflyger
över gullvivslöt.

Fidrildi –
Fjädervalldansar
spiralfladdrar
med en annan fjädervall
– en till – en till
lyckligt - knyckigt.

Fidrildi - var ta eld
i blåa luften?

- Gullvivsviddens
nektarskålar
i solhettan
lustbrandandas
genom mig, genom dig.

Jag är det i dig här dansar
– Lyckligt – knyckigt
Mina ögon genomflimras
av gullvivor, honungs-
rusande, och av andra
fjädervallar
där en till - en till

*

Yr jag raglar
lyckligt – knyckigt
spänd antenn
är nära brytas
vinge hetsigt
slår mot vinge
färgstoff lösti båa luften
glimmar.
Häggens stjärnblom
– lossnande j fladderdraget –
lyckligt skrattande
som barn i kuddkrig
fjärilsvirvlande kringkastar.

*

Fidrildi _ Fjädervall
vettlöst, sanslöst
gullvivshavets honungsklockor
girigt suga. — Blinda
oss i pollendödens
skönhetseruptioner
med varandra så illfänas.
Handlöst oss i blåa
luften kasta
stiga – falla
lyckligt - knyckigt –
– Fidrildi - fjädervall –
i livets sommar
– sommarfoghil – käringsjäl

Rosenbad

(Till Ulla - 90 år)

Femtusen kilo rosor skulle jag behöva
för ett kilo rosenolja åt dig att bada i
- inte allt på en gång förstås -
Sånt slöseri kan vi inte tillåta oss
hur suveränt kungliga vi än är i vårt lättsinne.

Det kanske skulle klara sig — om jag räknar rätt —
araberna var skickliga matematiker
och en pascha måste ju sträva att tävla med dem -
med högst 3,5 gram som fas av 17 kilo rosor?
Eller ska vi bjussa på det dubbla?
7 gram får vi av 34 kilo rosor.
Äkta Damaskusrosor eller rosor från Schiraz
Eller Teheran. Med högpoetiska sentenser
av Hafiz, Maulana Jalaluddin Rumi
och Umar Khaiyam på varje blad.

Jag försäkrar
du skulle tro dig salig som i Alhambras marmorpooler
spelande färgglimmande mosaiker, omgiven av
sjöjungfrulika bajadärer i gullvirkade slöjor
sugande mango, milt ylande trånande kärlekskväden
till pärlemor-cittran, medan silvergördlade
svarta eunucker luftkonditionerar
badets kvävande atmosfär med påfågelviflor.

*

O, rosa cinnamomea, Rosa moscosa,

Rosa centifolia - och lilla ljuva *Rosa canina*
från gråstenslandets beteshagar.
Du får bada bara i mina klippande
gammalmansögons bondvatten
och torka dig i mina läppars fåniga leende.
Det blir liksom billigare.

Men vackert ändå, tycker jag.

*

Sökande liv i månen

Liljeskenet från månen
kantar dunkla skyar
likt silvergalonerna
som bårdar kyrkans
svarta mässhake
Anno 1704.

Osynlige skulptören
formade månens andekropp
efter sin fullkomlighets
cirkelskiva – mejslade
den i ljusglans från ögon
brännande i Tomheten.

Älskade - fåfängt söker jag dig.

Du är i månen - Anno 1704.
Så ung var vår kärleks
prästerliga altartjänst
inför Himmelska Hostian
inför Hans kärlekslängtan
av Evighet.

Ändå bereddes den rum
i Hans brännande ögon

*

Karamasovar vi alla

(Slutsång ur Valamo-svit)

Karamasovar vi alla under Valamos kupol.
Nåjder, Schamaner, Livsfuskare, Fördärvere.
Jag, Ivan, Skeptikern. Jag, Dimitri, Livsnjutaren.
Ansvarslös. Monstret, jag Själv, de ondas fader
Fjodor Karamasov. Rucklaren. Hädaren. – Smerdjakov
jag - den lidande djävulen.

Kvinnorna vid våra gravar - alltid myrrabärande
kvinnor vid den levandes grav: Jekaterina den stolta
Grusjenka, den sköna, föraktade. Stink - Lisaveta.
Karamasovar vi alla. — Guds ängel Aljosja även
eviga novisen i mänsklighetens pandemonium
som ur själens dunkelliv framväller. — Sosima
karamasovsk även han, om ej i köttet så i andens
arv och kunskap, av erfarenhet luttrad till
ödmjuk helgonkraft som försonar.

Karamasovar vi alla, underkastade människovarats
ofullkomlighet, vår nödtvungna brottnings med
högmodssanden

*

Älska oss ändå! Älska, ber Sosima!
Älska, ber Aljosja! - Älska! Älska!.

Gamlas tysta vädjan är: Älska oss!
Ungas tysta vädjan är: Älska oss!
Älska syndarna mest av alla!
Karamasovarna, de andligt, kroppsligt
vilsegångna! De föraktade, förskjutna
i kärleken svikna, de fattiga, skyddslösa
alla utan hem och tro! Samla kärlekens
glödande kol på byråkraternas huvuden!
Slå med kärlek vapnen ur dråparnas händer!
Älska ovännen. Som Gud älskar mänskligheten!
Älska syndarna - i deras närhet änglar verkar!

Bliv träd av kärlek! Fruktdråsande.
Skugglisande. Älska djuren, fågeln, gröna marken,
blommorna, vattnet! Det Rena vattnet!
Älska jorden, Livets faddegåva
till oss. Välsignad gåva, återställ välsignad.

*

Gud gråter stjärnor. Gud har gråtit mig.
Därför svindlar jag av mitt fall genom rymden.
Gud är i sina tårar. Svindlade Gud i mig?
Av kärlek? Svindlar jag för den skull i ditt öga?

Över våra huvuden glimmar Valamos gyllne kupol.
En tår som släppt sitt fäste i Guds himmel.

— O, du Människoälskande — !

Lycklig, trefalt lycklig den som vågar tro
Himlens skrift, Guds tårars skrift i gränslös skönhet:

— Gud är Mörkrets Gud. Dödens!

*

Grodd gror. Grodd blir lilja.
En lök gav Grusjenka, bevekt av Aljosjas

änglarena ansikte. Sig själv ovetande
inom sig i all förnedring bar hon
Guds belätet, till vilket allting skapats.

— Min Aljosja —

*

Grodd gror. Grodd blir lilja.
Levande liljelök, guldkupol, vårt inres
Valamobild, Guds Epifani i oss, du ensam
nåjdernas jojk till lovsång kan vända:

– Hágios, Hágios, Hágios. Theás. Ischyrás. Athanatos.

Dörrarna! Dörrarna! Dörren är öppen! Dörren är öppen!
Kungliga porten i den vi går in. Odödliga i den Odödlige!
Athanatos? Athanatos. Grodd blir lilja.

Klockor. Klockor.
Valamos klockor.

– Hágios, Hágios, Hágios.
Athanatos.

Emanuel Swedenborgs påsk Anno 1744

I

Förfäran mig griper
Heligt Tremendum
från hand till fot
mig genomskakar.

Spiral av skräck
ormande ljus av
andlig pina. Förfärande
Guds närvaro. Hans
Långfredag. Hans Påsk.

Handlöst jag kastas
till marken. Händerna
flätas in i varandra
med knastrande fingerknogar.

Som vore detta ej nog
pressar ett maktfullt
andeväsen en osynlig
hand om båda mina händer
trycker ihop dem
till det yttersta
som ostmassa pressas
på tårar.

I stammande gråt jag stönar
– Gud, min gud! - Gud, förlåt mig!
Förlåt mig mina skulder. Förlåt
min synd mot Dig. Du Helige!
Du Helige! Du i närvaro förfärade
Helige!

I Guds namn Josef drömmaren
sitter. I Abrahams sköte
i Faderns modersfamn. I
Moderns fadersfamn.

Dunkelt väsenlöst. Klart
väsenfylld som molnet
av morgonrodnad, regnbågen
av solminiatyrernas spektrum
i vattendropparna.

Bävande blickar jag in i
Skönhetens överjordiska
Ansikte. I vart gudsmärkt
ansiktes skönhetskälla.

Sjuncker in i Leende Glans.
Saligt motståndslös. Hör –
hör inte. Ser — ser inte.
Okänsligt kännande.

Fångad av sötman i himmels
kupans och horisontlinjens
läppar av ljus, mötande varandra
i dagväckande kyss – människan
uppfordrande till medvetenhet
om gudomliggörelse i Ordet:

— Son min. Son. Barnet mitt.
Barnet hos Fadern alltid
och evigt. Du - jag. Båda hos oss
i kärleks fullkomliga vila
smultna samman i sällhets
innerlighet. — Son min, Son
genom Döden till Liv.
Uppståndelsens son.

*

Guds fascinosum smälter guld.
Vadan det droppande guld just nu
ur min fattigdoms urna?

Plötsligt –
åskslaget likt –
Guds Tremendum.

Sällsam Guds fråga:
– Har du sundhetspass?

Förstenad jag står. Saltstod.
All lärdomsapparat gagnlös.
Är jag offer för auditioner?
Missuppfattningar? Vilseledd av
psykologiserande bearbetning
av förlåtelseundret? Är det jag själv
som i drömtydningsnit förvandlat
min självrannsakens bikt inför Gud:
– Jag vet – jag vet. – Vet mig för mycket
porterad av sexen!

Vad kan en pilgrim svara sin Gud?
En pilgrim på väg mot Abrahams sköte?
Mot Mekka, mot Delhi, Borobudur, Jerusalem?

Gudssökare världen vida — I som Heligheten
anat: Människoälskande guden vid vägarnas
ände alltid väntande står. Han som bor i höjden
ler. Herren bespottar dem. För de påhittade
namnens skull. För de tvärsäkra utsagornas skull
i mötesprotokoll kodifierade. Gud sörjer
Kaindråparen de oavlåttligt ynglar. I Hans namn.

Vad kan en pilgrim svara sin Gud på ett annat språk
än Hans eget? - Herre, Du vet allt, du vet
att jag har Dig kär!

- I alle som söken - veten: - Det är de älskande
som går på pilgrimsfärd. De älskande som känner
Narcissens trånad, brinner av Rosens glöd.
De sant älskande får svaret: — Jag älskar dig.

Tror jag väl Himmelska Majestätet
omstäms av barnets insmickrande
leende?
Så som jag ler. Vackert.
Bedrar mig svåra.

Ny, våldsamt skakning. Värre än
den avklingande.

Omtumlad ser jag mig i min ställning
som Assessor vid Bergscollegium
tillkallad att inspektera ett gruvras.
Schakten dånar. Paternoster-spelet
av störningar i luftkompressorn
tappar all styrning. Rutschar baklänges.
Tomma tunnor skramlar från tak till
sula. Linor sprängs. Pallar bräcks,
ortarna fylls av rök, eld.

Min fars, biskop Jesper Svedbergs
conterfej rycks av änglahänder
undan förintelse. Flämtar astmatiskt
ett tröstebudskap: Din faders välsignelse
följer dig —

Guds förfärande Tremendum lättar inte.
Skrämmande slungas åter snärtiga ord
mot mygg: — Så gör då!

— Så gör då — ?
— Så gör då — ?
Vad skall jag göra?
Vad kan jag göra?

Spiralen av eld vrider åter
till i mig. Gör skälvan och gråt.
Prosternation med knutna nävar i golv.
— Så gör då — !

II

Eko i tomma schakt:
- Emanuel! Emanuel Swedenborg!
Extasens ängel talar. Din extas.
Extasen i Gud. - Gud i Gud!

-- *Enthusiasmos!*

Dessa våldsamma kast!
Vet jag då ej - Gud är obegriplig, omätlig
Hans Andes rörelser i oss
följer inga måttbands skalor.

Extasen talar. Du tiger.
Avstånd finns inte mellan oss.
Rasslet. — Andens spiralrassel
vrider ihop oss. Två ormar
i parning. Asklepiosstaven.
Mose stav. Arons grönskande stav.

I Dödens extas är vi sammansmultna
svävade över Livets Galgbacke.
Mandragorans ängel jag. Du i mig.

Mandragoran skriker i oss
när den rycks upp. Hängd mans
säd droppar stjärnor av extas
i Kosmos moderliv.
Skriker denna gång: — Emanuel!

Tro änglarna. Extas är inte
flykt från verkligheten. Extase
för dig in i verkligheten. Hjälper
dig nå din botten.

*

Extasen låter visionen
av Torpet stiga upp i mina
ögon. Bygger upp det av timmer
från urskogen inom mig, låter
mig känna, här är ett snäckskals
hölje för min ömtåliga hud, närmare
mina inälvors krav än de prunkande
gemak, de dammsträva lärosalar,
kolonnblanka kungliga hallar
där jag älskat briljera.

Spörjande inför Torpets Kvinna står jag
– Urmodern, Maderakka – bortom alla
tillfälliga fasader – bortom Mandragorans
skrik. Hon stänger sin
vinda dörr. Makterna är inte alltid
trakterade av för djup insyn i
tillblivelsens gåtfulla verkstad.

En kvast slår med brak i farstugolv.
Jag finner mig avvisad. Ännu ej mogen.
Utanför beckmörker. I polar av
gödselvatten stiger jag ned.
Parfymerad hovman stupar i lerigt dike.

*

Åskor brakar! Ljungeldar slår ned!
Hammeljörken vid Torpet rammas.
I stenramlet rycker ett dödsjämrande
ormbo av vridna grenar där
barn jag lekt, klängt, gungat
sjungit, gråtit.

— Laokoon!

*

Var detta livet? Mitt liv?
En hammeljörks? Vem sörjer
ett krokigt skelett av
gapande revben som inte
förmår trycka någon intill
sig mer? Lealösa skänkar
som inte kan förflytta sig
en tum? Armar som varken
orkar lyfta eller bära?
Fingrar som inte kan hålla
en blomma under tomma näs
hålör de där inte vällustigt
kan dra in någon väldoft mer?
Tandrad som inte klarar illusionen
av ett skratt? Läppar som
blivit purpurvingar
åt småänglar?

— Yorrick!
— älskade döds-kalle —
dig vill jag smeka — !

Mitt liv som hammelbjörk
gnistrar i vårens gröna
stjärnflor av nylöv, där
rödvingetrastarna håller
konsert. Brinnbröstad bofink
hanne försvarar lavmjuka
boskålen i grenklykan, där
jag vilar, vyssjad till ro
av blåduvornas kärleksömma
kutter: - du - du - åländskt du –

En regndroppars pärlrottning
är min hammelbjörk! Kristallbrud
i vinterfrost! Livsträd! Ödesträd!

Fröslösare — med vindens vanna
slungande ut hundratusental
gullvingade livspropellrar
att borra sig in i stenramlet

Vänner! Plantera en hammelbjörk
på min grav! Den enda ynnest
jag begär.

År skall komma och gå. En mäktig
ljuskrona i gammalt silver — ljus
krona av skönhet och kraft —
skall stå där. Slagen av åskor
bruten av orkaner. Åter och åter
förnyad. Älskad. Utnyttjad.

Fader vår som i stenramlet står.

III

Emanuel! — Emanuel Swedenborg — !
Skärp Andens hörsel! Lyss!
Eko av himmelska syrsors
ovsånger.

I kvällens svalka Konungen
vandrar i sin lustgård.

— Var närvarande!
Saligt närvarande!

Bred ut i hjärtats lustgård
din smärtas purpurmatta
för Konungens fot. Epilobiers
eldslågor, brandliljor på
sotbränd jord. Dödssots
jord.

*

Långfredagens ord
— genom en salig ängels mun —
kommer till dig. Påskens ord
— genom en salig ängels mun
söker dig.

Maria gömde ordet i sitt hjärta.
Hos henne stannade Konungen.

Han ser dina blodrosor slå ut.
Ser dem, innan de är till. Han
själv vill din korsfästelse
— din uppståndelse —
uppståndelse från mångfald till enfald.
Från förvuxen mandom till Barnet.

Gläd dig! Gläd dig!
I extasens glädje.
Gläd dig, Emanuel Swedenborg!
Att du är medräknad i
Guds Långfredag — Guds Påsk!

*

Ingen skall taga din glädje ifrån dig.
Din. Min. Intet kan kväsa barnet
i dig. Inga övernaturliga skak-
ningar, inga störningar i gruvschakt,
Inga kullvräkta hammelbjörkar.

Se, se —
du har ditt skratt. Mot
tillvarons nyckfullhet
sätter du dina nycker.
Du spelar oavgjort med
Makterna. Vågar leka
med Gud!

Den som tror, han vågar.
Den som älskar, vågar.

I skrattblommor hoppar du
repdans med regnbågar. Lockar
gruvor att skratta nya hål
i Malmberget. Skrattar stjärnorna
rätt upp i deras skrynkliga
ansikten - tar dem som doftande
släta bullar — smörpenslade —
direkt ur bakugnen. Gör dem
till barn på nytt — källnymfer
diamantgomer, näckar som
du själv.

Extasen virvlar genom dig.
Lyfter in Orion i ett nytt
paternoster-verk Välter
Plejadernas slagghög ut i
kosmiska schakt. Tjudrar
Apokalypsens hästar vid
Polstjärnans stolpe —

en gul
en röd
en vit
en svart

en halt
en blind
en i dans
en död.

Saliga änglabarn av smultron och mjölk!
Vilande i kosmisk trygghet.
— Sov du lilla videung —
trött av leken med Gud.

Änglar frågar
med väldiga åskor
med gruvras, mandragoraskrin
upprivande av hammelbjörkar.
Också med syrenblå
skymningssmekningar
som när vi vilar kind mot kind.
— Frågar: — Vad vill du Emanuel?

Du grubblar, Emanuel Swedenborg, grubblar
över de två himmelsbudskapen:
— Har du sundhetspass? — Så gör då!

En vanlig människa — också en ängel —
kan bli konfys av gåtan i
sammanhanget —

Ditt skarpsinne gör änglarna storögda,
din känslighet
för innersta sanningsaningar, då du
— en ny Josef drömmaren lik —
av två utsagor gör en:
— för dig en fråga om
Kärlekens hunger och mättnad.

Frågan är: — vad vill du, Emanuel Swedenborg av kärleken?
Vill du kroppens eld
från djurriket, Regnum animale, du ägnat
så mycket studium? Vill du Den Helige
Andens låga
från Regnum coeleste? Himmelrik?

Du ryser.
— Hör då, Emanuel Swedenborg,
— att kunna rysa
över sina förspillda möjligheter
och samtidigt
över sina hämningar och tillkortakommanden
är Utkorelse!

- Gläd dig Emanuel Swedenborg - gläd dig!
Änglarna gläds i dina rysningar!

*

Kör:
- Han har satt oss i Nådstolen
i guldvingade Kerubers skugga.

Konungen bor i Salems borg
i Regnum coelis Himmelsborg
Arvprinsen i Regnum animales
Fyronfotaland dväljs
på uppfostringsanstalt.

Engång han återvänder hem
— till Salem — till Salem —
att hos sin fader evigt bo
hos Fadern, hos Fadern.

Änglar konvaljer plockar
i Vintergatans Mjölkarhage
under vita björkar —
väntar, väntar —

Retsjunger som korsmunsharar
ditt namn - inflätat med Guds:

— Emanuel — El-Manuel
— Manu-El-Manu — El

Kör:

— Han har satt oss på Nådastolen
i guldvingade Kerubers skugga.

*

Visheten är av Fadern
— i Salem — i Salem
— Kärleken är Modern
i Sonen — i Barnet.

Du vet det, Emanuel Swedenborg.
Detta är sundhetspasset.
Barnet det gäller!
Barnet - barnet!

- Salig, salig hon som trodde.
Saliga de saktmodiga.
Saliga de i anden fattiga.
Saliga de renhjärtade
— ty de skola se Gud.

Moderns saligheter är dina
där du befinner dig i hennes
kärlek.

I Faderns kärlek till Bruden.
Till Barnet. Till Barnet.

— O, du livets brudliga bröllops
läger under äppelträdet
där min upprinnelse är!
under blixtkrossad hammelbjörk.

*

Svart är jag, dock är jag täck. Trons
pärla är svart — svart som rymden —
dock fylld av myriaders solars
och stjärnors ljus. Gör Caritas' gärning
i blindo — i trons svarta ljus, Emanuel.
Modern är Caritas. Modern skall frälsa jorden,
ge Fadern Barnet.

*

Svart är jag, dock täck, som Salomos
hyddor, som Kedars tält. Svartblind bliven
av att solen bränt mig så, solarnas Sol
i en orgasm av ljus, som ÄR Ljus!

Evighetsrymdernas Herre mitt mörker
har mött i sin svindlande pitå. Min
Långfredags Tremendum förvandlar Han
i sin Gudspåsks Fascinosum av Glädje.

— Frid — över allt förstånd!
Äntligt, äntligt frid! I Salem!
I Salem.

*

- Son min. Son. Barnet mitt.
Barnet hos Fadern alltid,
evigt. Du — jag. Båda hos oss
i kärleks fullkomliga vila
smultna samman i sällhets
innerlighet. — Son min. Son
genom Död till liv.
Uppståndelsens son.

Kör:

— Han har satt oss på Nådstolen
i guldvingade Kerubers solglans.

Några ordförklaringar: *Tremendum* är Helighetens skrämmande, bävansfulla sida. *Fascinosum* dess översvinnligt lockande, tilldragande sida. *Pater noster* spel är ett uppfordningsverk i gruvor, industrier. *Prosternera*, kasta sig ned på sitt ansikte i största ödmjukhet. *Mandragora*, alruna, magisk ört för häxeri, växer på galgbackar. *Maderakka*, samemytologiens urmoder. *Yorrick*, Hamlets barndomsnarr. *Caritas*, kärlek som mera är tjänande än begär.

Ludus Latrunculorum

Profeten:
Hav bort från mig
dina sångers buller.
Jag gitter inte höra
ditt psaltarspel.
Men må rätten
flöda fram såsom vatten
och rättfärdighete
lik en bäck som aldrig sinar.
(Amos 5:23-24)

Alltid en Svipdag

Vaki! Vaki!
Svipdag. Menglöd.
För årtusenden sedan
förbrunna lågor?

Tror någon tid och rum
fångar, suger ut
själ som gör skäl för sitt namn?

Svipdag finns alltid
Vårkall, Solbjärts son.
Ynglingen, som tror livet
om gott.
Parcifal.
Som blir Tristan.

Menglöd finns alltid
Frejsättad som Svipdag
jätteättad som han.
Jungfrun, halsbandsglad
med modern i jungfrun
själv än ej lösgjord
från moderns navelsträng.

Solättlingar, Vanaättlingar,
Nerthus makt underlagda
Ishtars. Isis.
Demeters. Persefones.

Vi vet. Vet. Med hela
vårt väsen. Nerthus,
Njord, hets manlig, men
är *Magna mäter*.

På det att alla må vara ett
i hönan som lägger guldägg
droppande från svarta moderkakans
miniatyrhimmel där vi delar
samma Skönhet, Kraft.

Alltid en Svipdag
Alltid en Menglöd.
Här är där. Nu är då.

*

Odins, Sigtyrs, offerlund i
Uppsala skullar österöver
i Sigtunas vida skattevattens
speglar kring Holm i Eystrasalt.

Blandande idegransdofterna,
hängda mäns och hästkadavers stank
med dofter av sältran, fiskräis.

Lika omärkligt glider
vattenväldets vidder över i
Frygien, Mesopotamien, Iran
Blandade där sina dofter med
myrten, ros och narciss.

Mesopotamien

Hemland.
Gränsöverskridande andars
hemland. Överallt.

Floderna är våra
Euftrat, Tigris.
Vassrika
fagelsvirrande sumpmarkerna
med ibis, häger och Nordens svalor.
Sandspyende öknarna
virvlande upp diminutiva, skarpa
kristaller att bygga violetta berg.

Städernas smycken är våra
stjärnkransar utmed himmelska
karavanvägen: Damaskus, Bagdad
Teheran. Bortom dem Uruk,
Babylon, Nineve.

Hemlandets gravar
dämpar hjärtats oro.
Lättande trycket av
staters, kyrkors pressande tvång.
Deras påbud, förbud.
Med riter och kulter
begränsande vår mänskliga frihet.

Ovänners maktmissbruk
mot den svage.
Ändigen en del här nedgrävda i jord,
stenade som de brottslingar de är.

Gud och människa i mig
är vad som gäller.
Liv – Död. Behövs väl mer?
Resten är stickor och strån
i blåsten kring oss.

Tillfälliga statsdekret
kyrkosekret
påhitt och påhopp
kan omöjligt vara annat
än kiosker, bensinmackar
vid ödemarksväg.
Aldrig definitiva hem för
resenärer mellan stjärnor.

Pusillanimes - klentrogna:
guld på vägen ligger.
En Gud. En mänsklighet.
Vi här. De där. Vår död deras.
Deras vår.

Varför inte ta upp guldets?
Tro, tro i trots, i hoppfullhet,
Tro trots Uppsala. Tro som på Holm.
I Tvåflodslandet. Som man tror där.
Också.

Templen i ruiner,
Med rundögda ugglor
som hyresgäster.
Ziqquraternas tornfundament
mullvadshögar.
Kupolernas splitter av turkos
blandas med resterna av
golvens kakelplattor, där
Zodiakens gnistrande makttecken
— dem vi tror oss behärska —
prasslar till, då flämtande
ormar, ödlor kravlar över dem.

Skorpionen, den leaste av allt lett
flaggar med giftfana i baken.

Hemland, vårt hemland det är!

Sorgtyngda mödrar är våra.
Skrämda jungfrur är våra.
Stränga prästinnor våra.
I ångest de står — vår ångest —
vid bloddrypande murar.
Intill straffpålar, schavotter.

Torterade söners
makars, bröders sårsvett
gör luften ond.

Kring bastioner, ringvallar
brunnar planterar kvinnorna
myrten, cypress, ros och jasmin.
Rötter, revor, blad och blom
skall lyfta fram ny dag.
Livets hoppfullhet i förödelser.

Kvinnors eviga beredskap!
De varma. De moderliga.
De hela människorna
kämpande för Helhet, där
schizofrena män
söndrar.

Dikt och myt hjälper.
Barnets smultronramsor.
Herdars och ryttarhopars, än vilda,
än klagande sånger vid lägereldar
väver en skimrande väv
kring avrättningsplatser.

Det svaga överlever.
Det starka dukar under.

Vemod blöder i rosor.
Mödrar blöder i hjärtan.
Jungfrur blöder i tankar,

Hemland. Tvåflodsland.
Tävlande, stridande
två strömmar
vrenskas i oss.
Liv - Död.
Ande - Kroppslighet.
Kärlek - Hat.
Svaghet - Makt.

Jämlopps.

Medvetet, omedvetet
spelar vi
Ludus Latrunculorum.
Slavarnas spel.
Om frihet.
Motspelaren, segerherren
lika mycket slav
under sitt öde.

Skapelsen suckar efter
Guds barns förlossning.
De mörka barnen,
såväl som de ljusa.
Gudarna själva är underkastade
Ödet, *Moiran, Ananke.*
Demonerna är det.
Tvåflodslandet aldrig
entydigt.

*

Svipdag finns. Vårkall finns.
Alltid ungt lättsinne. Dunlätt –
skumlätt finns. Som morgon – aftonrodnad
lättglidande i nya tillstånd.

Lättskrämd du är.
överkänslig.
Mottaglig för intryck.
Svag i självtillit.
Skrämd av våldsamheten i
öväntade identifikationer.

För blandningen av havsdjup
och himmelsdjup. Hastiga växlingar
mellan strandstup, orkanvirvlar.
Berg i lågor, jordbävningarnas
hunger på jord
för sitt svarta gap.

Påträngande förfalskningar av
verkligheten. Dag och natt. Vidunders
vidunder. Trädtjocka ormar, våtkalla.
Drakar i lågor. Semen –
drypande gudadjurar. Fågeldemoner
med kroknäbb på var klo.

Varje människoson ropar på mor:
— Kom mor, rädda mig! Från kämparna
med vildgaltshuvuden! Från leopard
fläckiga offerprästerna!

Kom mor - fräls mig av ondo!
— Moder, se din son! Rädda mig
från Skorpionens giftgad

*

Nej, nej - inte hon, inte Grendels
mor, avgrundsälet! Hon kommer på hån
frustande fram ut träsket. Ena
handen fastklöst vid ett lårben,
bloddrypande. Av osäll hjälte
från Heorot, konung Beowulfs hall,
Gyllene Hjorten.

— Svipdag — lismar hon — gammal
god vän! Beowulf visst talat om
vårt möte på kung Olofs skatte
runda i österled? Halvvägs stötte
han ihop med lappar och finnar.
Lärde hemliga galdrar, sejdkonster
dem han som Odins, siargudens
ättelägg och efterträdare
på Uppsalas kungatron hade gagn av.

I nio dygn hängde Odin själv i Trädet.
Lärde runor. Villig att ett högt pris
för Visheten betala - offret av ena ögat
i Mimers brunn.

Hån och spe fick han utstå
— som Vishetsälskaren det alltid får.
Inte minst för omanlighet — frånvaron av
allt aphävande på armar i träden
stenbockssprång över avgrunder
hästkonster på stäppen. Och människo
dråp — kvinnoskändande.

Tog sig inte
den vanbördingen före att dansa, halvnaken
eller utklädd — värst av allt som kvinna — !
Slå på byttelock — trolltrumma — rädda fienden
från skalpering — bota hans krigarsår — ?

De ärorika!

Den vis är — glöm inte det, Svipdag,
aktar allt beteende för intet mot
fördjupad insikt. Bliv vis som Odin.
Gå din egen väg - inte flockens.

Ditt rykte, Svipdag - har sprungit
före dig. Man sjunger ditt lov. I Danmarks folkvisor
om *Sweidal unge*. I Sverige *Herr Swedendal*.
Angelsachsarna berömmar sig av att i
sin kungalängd från grå forntid ha
Sweafdaegh Odins sonsonson.

Pojkar som du vill nog gärna
veta mer om sitt upphov. Du är
knappast förvånad, när jag talar om
att av *Volsi* är ditt ursprung!
Heliga hästlemmen.

Frejs beläte står i Uppsala. – *Viet*
med den resta lemman. Guden dyrkas
där med namnet *Ingunar* — *Frej*. Guden
med /*nge*-yngelförmåga, avelskraft.
Konungarna i Uppsala har efter honom
ärvt namnet Ynglingar. Andra arvingar
är Sköldungar, Budlungar, Gjukungar,
Hövdingätter, furstehus i all land
härkring.

*

Svipdag sig vrider. Ropar i själsvånda:
— Mor — mor! Fräls mig från ondo! Fräls mig
från Skorpionens gadd!

Äntligen modern. Så säkert en mor
där hennes barn är i nöd. Tröstande.
Lugnande. — Barn — barn! Du skulle ha upptäckt
allt en gång. Jag sköt upp att tala med dig.
Häxan hade rätt. Synd så rätt
att den vägen ynglingar alltid lär sig det rikaste,
starkaste, vackraste av allt i människomöte.
Mans och kvinnas samgående borde av den det kan
beskrivas som Solen bäddande åt sig i blommande apfel.

Jag är inte den
som rättfärdigar, dömer.
Talar bara om det liv
gudarna delar med oss.

Odin gladde jättemör
vid sidan om sin lagvigda
maka Frigga.
Frej är kärlekskonstens
otröttliga arbetare, förebild.
Heimdall besöker
i tur och ordning
alla äkta sängar -
trärens, bondens, stormannens —
håller deras avel vid makt.
Freja har rykte
att vara bad' sugga och katt
i kättja.
Loke skryter med
att ha vilat på alla
gudinnors armar.
Manliga gudar kan
om det beger sig
stå brud.

Son min - innerst jag vill
du skall dela glädjen
i samspelet kvinna och man
på gudars villkor. När de
är som bäst. Därför jag vill
- om du än är ovillig - föra dig
till *Menglöd* - till *Läkedomsberget*.

Hel människa i allt du vare!
Gudarna behaglig!

Därtill må du minnas,
för Barnets skull som
skall komma, sker dig detta.
För Barnets skull skall
du kroppens gudstjänst
med gudarna fira.

Läkedomsberget

Drömt? Verkligt?
Monsunen från Mesopotamien
kastar mot väster
ett splittrat örnbö
av stickor och strån.

Molnet tättnar, svartnar.
Sänker sig
på en klippa i havet.
Läkedomsberget,
vilar på spjutstångsudde —
Odinspjutets spets -
med Menglöds hall
mitt i Eystrasalt.

Där hon bidar
sin egen läkedom
- bidar Svipdag - Eddan vet:
”Länge jag satt på
Läkedomsberget
bidde dig dagar och dygn.”

Lövjoberg ock kallas
lövjerskornas sjuksal.
Vallar och portar skyddar
måtträdet i dess mitt med
offerbrunnen. Intill hargen
under öppen himmel glänser
brända stenar glaserade av
blod. Gudastöttor sneda står
kring helga beläten.

Av *vaferlågor*; trolldomseldar
hallen omges. Galna hundar
förstärker gavlarnas vilda
utskurna brandskid. I trädets
topp sitter en röd hane. *Fjolsvinn*,
en Odinshamn till häst, porten vaktar.

*

Ett *Montserrat*
för Graalriddare.
Oss föga bekymrar
att oss här möter
keltiska myter
uppblandade med
Orientens maktrulla.

Anden är En
De i lidandets bad
nedsänkta är ett –
bortom tider, platser.

Menglöd är vorden Persefone,
är Ishtar, Isis.
Är Nanna, Balders maka.
Är Genoveva. Är Isoide.
Är läkekvinnan,
den kofromma
för de av himmelstjuren
plågade ynglingarna — männen

Till det behövs även
keltiska feers hjälp.
Självt vill hon vara
en sådan fe.
Kom Videla - , kom Vadela
Audumbla kom.
Låt dra mjölken av dig
Svipdag till föda
kvinnosaft.

*

Följ din moders råd,
Svipdag.
Sök upp Menglöd.
Läkedomsberget dig bidar.

Där kullerbyttar harar
från kobbe till kobbe.
Rävar rullar hjul
från berg till berg
kring egen svans.
Älg går i talltopparna.
Hjort sitter på sten,
spelar flöjt
på eget valthorn.
Blommor byter vingar
med fjärilar.
Lysmask strålar
springbrunnsbågar
av vattenljus
över sjöskummets höga häck
av vita rosor kring ön.

Här är så roligt att leva
som om en midsommarnatt.
Trädet på Låkedomsberget
är Mjölkrädet.
På vart löv sitter barn.
Menglöd det vet.
Hon omger trädet
med drömmarnas skära slöjor.

Hon vet midsommarstångens
hemlighet.
Ljuvt är på Svipdags
arm att vila.

Modern har rätt: hans
— Vaki — Vaki
drabbar också
honom själv.
Svipdag, —Vaki — Vaki!

Lev Låkedomsbergets liv.
Gläds till kropp
som till själ.

Offra dig själv
till kroppen
Din vårliga oskuld.

Barnet

Svipdag — förstå!
Barnet det gäller.
Därför också dig.
Barnet! Modern!

Vörda barnet
från dess tillblivelse.
Vörda könets
fruktansvärda allmakt,
dess renhet,
dess extas i renhet.

Barn - barn -
med livets
renaste källa i ögat.
Ditt leende ljuvt
som vårens första blomst.
Mot ditt joller
går ingen fågelsång upp.
Dina utsträckta armar
famnar solen.

Barn — barn
i Ingenmansland!
Vårt finaste.
Vårt dyraste.

Omistligt.

Menglöd vet.
Svipdag måste lära det.
De gamla förstod allvaret
inför könet.
Drog in det
i Uppsalas helighetsrum
i livslång
brottning med tron.

Att inte mäkta
med den hemligheten
är djävulshantering.
Skorpionliv.

Fången åt oss rävarna
de små rävarna
vingårdarnas fördärvare.

Ludus Latrunculorum

Man ropar på fosterlandet.
På förlegade mönster.
Uttjänta politiska livsformer.
Ormskinn
som kastats av
fyllda av bara luft.

Vem frågar efter Burgund
efter rika Ravenna,
Byzans, Novgorod?
Vem frågar efter Troja
efter Babylon, Egypten.

Tror någon att frågas skall
efter några hundratals år
efter våra riken och städer?
Riken som inte fanns
för ett halvt dussin sekler sedan.
Riken utplånade
efter något hundratal år till.
Gudskelov!

*

Med kall beräkning
kalkyleras i
massproduktion
av flera barn.

Barn att tortera.
Barn att sätta in som minletare
att med bara fötter
springande bland skrot
i målla och hästskräppa
- trampgräsets
friska blågröna blad
och skära små blomstjärnor
som enda tröst —
trampa sin död.

Barn som skall svältas.
Exerceras. Misshandlas.
Utsätts för sjukdomar.
Stympas.
Skjutas.

Barn som skall leva
i skräck och skrik
Dina barn. Dina barn. Dina barnbarns barn.

Generat fromt en biskop lallar:
— De söta barnen, ja — *Putti-*
Putti - Manneken - Pis –
vi ber för dem –

Gud sig förbarme – *Munchs*
”*Skriket*” blir ikonerna där
vi fångar upp
barnögons fasa för en värld
på kärlek tom.

Vi manligt vuxna av *Guernica*
oss hämtar köttstyckartröst!

- Barn - barn! - Skrik - ! Skrik - !

*

Vi skäms för kransnedläggningen
sent omsider. Ni skulle haft
lyckliga vårar, bekransade
dag efter dag med vårlök och
sippor, tibast och nunneört.

Älskliga ögon som släckts
– skönare syner er möte
än dem vi er bjöd!

Älskliga ögon lys – äntligen lys
i orädd glädje! Gladare glädje
än den vi er gav!

Älskliga ögon – Gud give
i gråt vi far kyssa ert ljus
– kyssa ert ljus –

*

(Åskan går) –

Djur kan förmänskligas
i bundenhet vid avkomman
Människan står under djuren
ansvarslös, likgiltig.

Ping Pong!
Ludus Latrunculorum
man spelar.
Slavnöje.
Riddarnöje.
Kungligt nöje.

Kvarnspel går också an.
Gudarna spelar guldtavel.
Riddarna spelar om slavar.
Slavarna spelar om sitt livs frihet.

Fattiga mynt sätter
slavarna in.
Blir brinnande facklor.
Stympas. Kastas för vilda djur.

Nu spelas om barn.

Av de höga, de stora,
de bestämmande.
Hur perverterad
får man egentligen vara?
Statsbärare?
Kyrkoledare?

*

Röda mattor
färgade i barnblod
breds ut
för inflygande potentater.
Av barns skallar
turkosinfattade
byggs kupoler. Swimmingpooler?
Högheterna håller banketter.
Skålar för lycklig framtid.
Ett oskyldigt barn lyfts upp
kysstes och kramas
ängsligt och ärat.
Avundat av kvarteret,
Ping! Pong!

Vad göra med barnen?

Få dem ur väg!
Kardinaler, ärkebiskopar i Europa,
Amerika ursäktar väl.
Påven gör det!
Han hedrar våra konferenser
hedrar presidenter, generaler
som *bestämmer*
- observera det, påven lilla -
över liv och död!

Fången åt oss rövarna
de små rövarna
vingårdens fördärvare.

Fången åt oss råttorna.
Råttorna med raka svansar
skyldrande varandra.
Flaggstänger för fosterlandet,
hånskrattande åt patriotism,
nationalism, tyrannisk
militarism, rasism,
kyrklig lojalitet
i alla skändligheter!

- Några barn hit eller dit?
Vi planerar på långsikt.

Cheers! Ping Pong!

Vi håller tillgodo
med altarets bröd
Barnen behöver det inte.
Än sen om de svälter?
Biskopen säger ingenting,
trivs i vår bankett.
Cheers! Ping! Pong!

Fången åt oss rövarna
de små rövarna
barnens fördärvare.

*

Kristus den enda människan
- Guds son fullt -
kommer vägen fram.

Kristus vältrar undan
månglarnas bord
växlarnas kassaskrin
driver med knutpiska ut
duv- och lammförsäljarna.

Kristus ropar i vrede:
Mitt hus vare ett bönehus.
Ni gör det till en rövarkula.

*

Profeten:
Hav bort från mig dina sångers buller.
Jag gitter inte höra ditt psaltarspel.
Men må rätten flöda fram såsom vatten
och rättfärdigheten lik en bäck som
aldrig sinar. (Amos 5:23-24)

I drömmen jag ser
den helige fadern i Rom
sida vid sida med Islams
högste ledare, officierande
vid invigningen av en jättemoské i London
nära St. Paul.

Drömmer vi inte ofta Sanningen?
Sanning som varit, sanning
som skall uppenbaras en gång.
Sanningen som är en skatt
gömd inom oss?

Gällde drömmen nu kanske
Ärkebiskopen av Uppsala? Hans
steniga enbackar gömmer
silverbrakteatrar med inskrift:
— *Allah är en, och Muhammed är
hans profet!* - Tablå!
Lär svenska folket den sanningen!

Tuppen dricker av marsvårens
takdropp. Gal till alla byns
hönsgårdar: - Hurra, jag har tömt
Oceanen! Prima protestantiska
sprättägg. Bara från vår stalls
backe!

*

Vid himmelrikets port jag står
— Goda Guds änglar, får jag komm
in? Det finns inte rum för mig i
härbärgen. Enligt Uppsala
mötes beslut tål man inte änglarnas
kärleksspråk i rökelse utan ord.
Lukt av barnblod uthärdas.
När nu kvinnor och barn skall beväpnas

Och mödrar ta mot order att skjuta andra
mödrars barn – då gnuggar den lede riktigt
händerna! Eller klorna!

Låt mig få tala med änglar.
Vara med änglar.
Bli ängel. Jag står inte ut med
att vara människa.

*

En utstöttningsmekanism
råder i tillvaron. Rymden
stöter ut stjärnskott.
Överflödande källan skvalpar
av sig rågan. Furan kastar ner
sina kottar. Kottarna
öppnar sig och slungar ut frön.

En utkastare är människan.
I kärlek, vänskap, stöter vi
bort varandra. Ögon, läppar
hand är inte att tro. Föräldrar
driver bort växande barnen.

*

Kriget kommer. Kringen!
De akuta vansinnesutbrotten
i mänskligheten. Av mänsklig
djuriskhet. Underdjuriskhet.
Barnen dras med i köttkvarnen.

Ett enkelt recept för mänsklig
värdighet finns: ABORT!

Nu är det sagt. *Ordet abort är
heligare än ordet barnplågeri.*
Gudi behagligare — om än inte i
prästers öron och hjärtan
eller befordringsmeriter, dikterade
av en statsmakt som kräver en i lögner
lidande mänsklighet. Från vaggan
till graven. Multiplicerad!

Kyrkklockorna ringer ut mobilisering.
Röda mattor färgade i barnblod breds ut
åt barnskändarna. Påvar, kardinaler, ärke
biskopar, prästhorder och *profanum vulgus*
— utan förmåga att tänka självständigt —
ropar: *Amen, Hallelujah!* I stället för:
- *Halle - Diabolus!* Halle! Halle! *Heil!*

Sväng tillbaka, kyrkklockor! Runga ut:
Global abort! Mänsklighetens räddning! *Abort*
för livets skull! Jordens liv. Vad gör vi
på månen och Mars med fortsatt djävulskap?
Gud bevara månen! Gud bevara Mars.

*

Saliga äro de ofödda.
Saliga de icke existerande.
Saliga de som inte
behöver vara brickor i
Ludus Latrunculorum.

Inga barn! Inga barn!

Vem frågar efter Burgund?
Efter rika Ravenna?
Byzans? Novgorod?
Vem frågar efter Tröja
Babylon? Egypten?
Efter Kina. Ryssland. Amerika?
Såpbubblor en gång.

*

Du säger:
- Om barn inte föds
hur kan vi då leva?

Detta släkte ska inte leva!

Det offret kan ges
för barnen som offrats.

Saliga de som inte behövt
födas till monstra!
Enstaka rop
i natten:

Kanhända – räätt betänkt –
det bleve billigare så!

- Columbi ägg!

Enda argument som kan bita:
Det bleve faktiskt *billigare* så.

Inga krig.
Ingen invalidvård.
Inga sjukhus. Omskolningar.
Militärutgifter, pensioner.
Statsbidrag för
mänsklig dårskaps skull!
För nationalism, sjuk politik!

Mänsklighetssamvaron kommer
alltid att vara ett sjukhus.
Men av humanitära skäl. Inte
för att statsmakterna håller
fast vid giljotinen som ideal.

Vi är barn i staten! Barn i huset!
Inte slavar under dödshot! För
nationella döds-kalleprojekt!

– Barn! Barn i huset!

Ett mänskligt samhälle
har självfallet ordningsregler.
Vem har dock slagit fast
att tillfälliga, historiskt
framvuxna traditioner
- marknadspåhitt -
har absolut giltighet?

Man kunde väl tänka ut
en statsordning
utan statsordning
i vedertagen mening!
Utan röda mattor,
flaggor, banketter.
Utan ohelig pompa,
vidskeplig åtlydnad
för *tillfälliga* vaktmästare
av alla grader!

Det kunde räcka till
med samhällssektorer
för viktigare livsformer
- för jordbruk, kommunikation,
sjukvård, undervisning,
konst, kultur?
Utan apspel, dålig teater.

Ett kallt nyktert förhållande
till överheten.
Som till vilket bolag som helst,
kontrollerat av revisorer,
domstolar, hovrätter
är vad som behövs.
Sannerligen vi behöver.
Revolution! I botten!

Då kunde vi få leva.
Leva utan att hetsas som räv
i *parforce!*

Barnen får leva.
Kulturen får leva.
Humanismen får leva.
Tron får leva.
Tänkandet får leva.
Glädjen får leva.

Glädjen och tacksamheten
över livets mångfaldiga rikedomar
skulle leva fritt
från alla rättors tyranni.

Det främmande
det annorlunda
skulle få leva.
Livets zigenare
skulle få leva!

Kallad till fest
behövde zigenaren inte uppleva
att man vänder honom ryggen.
Inget piskande isregn
skulle drabba honom.

Den till zigenare födde
behövde inte känna
av sin särart, var minut, var sekund
stå till svars för den han är.
Inte behöva vara en utstött
i de etablerades flock.

Zigenartonen
kunde fritt få flöda fram.
Heta strådrag
bygga broar över alla svalg.

Zigenartonen
med mänsklig värme
kunde lysa sin sol
gråta sin måne
som den vill.
I hjärtats enfald och lust.

Coda

Allt är kvar! Alla!
Grendels moder, avgrundsälet.
Människodjuret.
I stat och kyrka
mödrars gråt.
Hålögda barnens
sjuka blod, svullna magar.

Skorpionen!

Än Låkedomsberget?
Svipdag? Vårkall aprilyngling?
Menglöd? Halsbandsglad Jungfru?

De veka, svaga? Bräckliga?
De sällsynta?
Också de är kvar.

Besvärjelsens *Vaki* — *Vaki*
har låtit de döda tala.
Också döda måste ha talan.
För oss lever de. - Svipdag.
Menglöd.

Svipdag, Solbjärts son ger inte upp.
Hans uppdrag är att ge oss Bebådelsens
Hopp, ge oss Himmelsfärdens trevande,
hisnande uppfyllelse.

Hoppet når oss om och om igen som
glittrande takdropp om våren -
ill ständig förnyelse. Begynnelse i oss
till Himmelsfärdens under
den serena cellotonen i grönvit
sommarnatt, som gör längtan levande
till en annan värld.

Från skönhet till skönhet vi lyfts
för att sist nå vad Salig Skönhet är.
I skådande ansikte mot ansikte. Under –
panter här är Menglöd. Och du - och du –

*

Ludus Latrunculorum pågår hela tiden
Vansinnesspelet, där allt levande
blir skyldigt. Skorpionen sänker inte
sin giftgadd, så länge här är dårar
som i den har sin kärlekslem.

– Putti - putti - Manneken - Pis!
Välj - välj rätt!
Liv eller död!
Guernican eller Skriket!

- Tack, Gud, för Manneken - Pis!
Mot Världsbranden.

Änglakör I:

– Glädens – glädens! – denna världens
furste är dömd.

Änglakör II:

— Glädens — glädens! — Han som råder
har satt fiendskap mellan Ormen
och kvinnan. Hennes säd skall sönder
trampa Ormens huvud. Dödens gifttänder
bli utan verkan.

*

Svipdag vet något om Rädda Barnen,
riktar vår blick på gossen *Scyld*
— *Skyld Skefing* — utsänd ensam i en båt
med en sädeskärve till Danmark. Från
honom stammar de Skyldingars konungaätt
— Svipdags ätt — Svipdag, den evige ynglingen
den älskade Sonen, till vilken himlen
har behag.

Snusförnuftet må komma med Moses
i vasskorgen - med Noaks ark Till det
kan bara invändas: Den kroniske felfinnaren kommer
inte in i någon Mose korg eller Noaks ark alls!
- Trollet far i ringen gå och ingen vill här ha det.
Kärlekens verk
görs inte om intet av kärlekslösheten.
Svipdags väsen släcks inte av gudlöshet.
Trons verklighet finns överallt.
Under alla bilder. *Alla!*

Läkedomsberget lärde Svipdag Barmhärtighet.
Menglöds väsen förenades med hans – man
och kvinna blev ett. Himmel och helvete
bottenskolas i den hela människan
till insikt om krigets oförenlighet med
Människan. Människans oförenlighet
med barnadödande, brodermord.

Änglakör I:

- Denna världens furste är dömd.

Änglakör II:

— Fiendskap är satt mellan
Ormen
och Kvinnans säd. Ormens
huvud
är söndertrampat,
söndertrampat.
Dödens gift omintetgjort.

John Blund - spänn högre
ljusare ditt drömparaply
över oss.
Låt det bli ett
med universums stjärnbildskupol!

Gör oss ett med Vattumannen,
Stenbocken, Orion, Vågen
Bernices hår – Jungfrun
framom alla — !

John Blund
gör våra drömmar gränslösa.
Ändå uthärdliga.
Svindlande, ändå
för barnhjärtan leende
av lycka!
Ge drömmarna sanning!

Låt dem smälta in i
Guds drömlök med tillvaron.
Att vi nyckelpigor lika
i Hans blommande himmelshägg
får bo för beständigt.

*

– *Vaki - Vaki!* Uppfyllelsens
soluppgång nalkas. Spela, Zigenare!
Spela! Spela oss hela vägen fram!

— Barn — barn — le!
Barn le — !